

ŽIVOT, TO JE NEŠTO DRUGO

Rizo Džafić

Dječak je pokušavao složiti događaje. Crne Ptice su napravile nekoliko krugova oko Čaršije, kao da nešto mjere i bilježe; rijeka je zapjenila, kula se zatresla, a po sokacima počeli nicati plamenovi kao crvene pečurke. Prašina je pravila krugove duginih boja, Sklonište se ljuljalo, pa se Dječaku činilo da se nalazi na točku koji se munjevito okreće.

Kao da je to sad najvažnije, pokušavao je sagledati redosljed događaja:

Je li se Čaršija zatresla prije Crnih Ptica, ili su Crne Ptice uzele potrebnu mjeru, pa bacile metalna jaja? Jesu li na Čaršiju padala zaista metalna jaja ili je neko pogodio sunce, pa se otrglo i palo u hiljadu džidžica?

Sigurno! Zato i jeste ovakav mrak.

Točak se sve brže okretao, promicali pred očima ljudi i predmeti, nestajali i vraćali se iskrivljeni i izobličeni, a Dječak se čvrsto držao za drvenu prečku kako ga nova detonacija ne bi izbacila iz ove neobične igre. Otima se klonuću, tražio izlaz iz zamke i pokušavao istovremeno razmišljati o nečem lijepom što će poklopiti i izbrisati crne misli koje naviru. Ljuljao se sa jednog kraja skloništa na drugi, od ruba do ruba, i tražio izlaz iz začaranog kruga prije nego što zavlada Mrak.

Ako prije zavlada Mrak nego što nađe izlaz, zagubiće se i neće vratiti iz mračne prostorije. Dešavalo se to njemu često:

Kad osjeti strah, traži u sjećanju neki zanimljiv detalj kojim će zaturiti stvarnost i prevariti crne slutnje. Sada je ubjeđivao sebe da će to dobro proći, a nakon toga će svi praviti svoje verzije minulog događaja.

Izmišljao je neku igru, pretapao stvarnost u san, istinu u varku, brojao trenutke, vagao dobitak i gubitak.

Čudno, sve to što se dešavalo nije u njemu izazivalo nikakav Strah. Samo Ravnodušnost.

- Je li čovjek ovako ravnodušan u trenutku umiranja?

Onda je osjetio da se u njemu sve trese, tutnji, okreće i lomi. Okrenuo se da uhvati vrisak, pružio ruke da zaštiti Sestru i osjetio kako u njemu sve leluja i treperi. Bljesak svjetlosti se pretvorio u žestok plamen koji se širio, a Dječak se pitao je li živ ili mrtav. Mahao je rukama da rastjera Mrak i vrati izgublenu Svjetlost.

Čekao je čudo, a čudo nije dolazilo.

- Jesam li živ ili mrtav?

- Živ si, živ, Dječče. Ne dolazi Smrt lahko i jednostavno! – ključala je u njemu Crna Ptica.

Nije znao ništa o Smrti, ali je slutio njeno prisustvo.

- Kad me spoznaš, onda će biti kasno – javljala se i Smrt.

Čekao je da se sve smiri, da prođe grmljavina, pa da život krene novim tokom. Život, ma kako

težak, ličio mu je sada na nedostižnu čaroliju. Ovo je mučenje, patnja, nada, sjećanje, hodanje po nekoj ivici, a ne Život. Život – to je nešto drugo!

A to “nešto drugo” imalo je svoja pravila i zakone, pravac i tok. I sad je znao da je to tada bio Život, pa ma kakav bio. Glad, patnja, stradanje, opasnosti od metaka, mrak. Svejedno. Bio je Život. Ovo sada je vrijeme kad je čovjek bliže Smrti nego Životu.

Nikada nije razmišljao o Smrti, a sada je slutio u sebi i oko sebe, osjećao njen korak i dah. Prostorija se ljuljala, Čaršija gorjela, a Dječak pokušavao da se održi se na točku što se munjevito okretao i odgonetnuti šta je Život, a šta Smrt.

- Kao da je to važno.
- Važno je ostati živ... - ključao je Strah.
- Da, važno je ostati živ!

Osjećao je kako mu nestaje snage i prijeti opasnost da ispusti pregradu točka i ispadne iz igre. Vrelina se širila, metalna jaja u sve gušćim rojevima sipala, a on stajao zagledan u trenutak čekajući da se desi “ono”.

Tukle se munje u tijelu i širile Ravnodušnost:

- Neka bude kako mora biti. Šta je – tu je!

Treperili glasovi u kojima je raspoznavao kletve, jauke i psovke. Misli se zatezale i mutile upravo tamo gdje je trebao dokučiti istinu.

- Je li ovo stvarnost ili san?
- Ako je stvarnost, kako to da mi ništa nije jasno ni dokučivo?
- Ako je san, zašto se već jednom ne probudim?
- Jesam li živ ili mrtav? Ako sam živ, treba ustati i pomoći drugima. Sramota je besposlen ležati u ovakvoj gužvi.

- Je li sve ovo neka igra odraslih? Ako jeste, zašto i djecu uvlače u svoju igru?

Navirala pitanja bez odgovora.

Ličilo mu je sve to na igru u kojoj se varka nastavljala na varku, a san na san. Tijelo se povijalo pod udarcima i razilazilo u bezličnu masu. Sa tijelom je uvijek tako:

Misli naslute opasnost, pogled je u djeliću sekunde vidi i osjeti, sluh registruje i zazvoni na

uzbunu, ali tijelo je dušmanin i izdajnik.

Nikada ne shvati upozorenja ostalih čula, prima udarce i brzo se predaje u borbi za život. Tijelo ne prepoznaje huk opasnosti i svojom nespretnošću vuče sva čula u smrt i nestajanje.

Sa tijelom je čovjek uvijek u nesporazumu i najplemenitija duša ima prizemno tijelo koje ograničava njeno trajanje. I kad čovjek to ne želi, tijelo ga izdaje i popušta.

Pokušavao je Dječak povezati misli i složiti događaje:

Sjedio je pored Sestre u Skloništu kad je bljesnula šarena traka kao da je neko bacio metar da izmjeri razdaljinu između Neba i Zemlje. Betonski blokovi se pretvorili u prašinu,

kovitlac se pojačavao,
a bljesak ugasio...

Kao u noćajšnjem snu:

sanjao je neke mutne prikaze kako mu udaraju u oči, magle prostor, vuku u Mrak. On se otimao da ne ide u Mrak, ali uzalud.

Progonio ga je taj san u kom je naslutio nesreću, ali nikako nije mogao razaznati njegove poruke kako bi izbjegao zlo.

Tako je to uvijek sa snovima:

Najave ti nešto, pa nosiš taj teret u duši sve dok se slutnja ne ostvari. Onda je lakše, pa ma kakav rezultat bio. Prepoznaš najavu tek kad se desi nešto što nikad ne možeš predvidjeti i na što ne možeš utjecati.

Ko bi mogao preduhitriti slutnju?!

Ne možeš prepoznati ni jedan trenutak koji će se desiti u budućnosti, ništa ne možeš vidjeti što će biti sutra. Hiljadama godina živiš, a ne možeš znati ni šta te čeka idućeg trenutka, iza naredne krivine na životnom putu. Ništa!

Kako su ljudske mogućnosti male i ograničene!

- Šta je bilo sa Sestrom? Može li mi neko reći za Sestru?

Otac je ovih dana nervozan kad dodje sa Linije. Hodao je po sobi, prillegao malko i buncao kao da upada u crnu vodu. Nosio je neki nemir koji nikome nije htio otkriti. Kad ih je doveo u sklonište zaprijetio je Dječaku:

- Čuvaj Sestru i nemoj da vam se šta desi. Mani se onih svojih igri i budalaština!

Množile se slike, nizale crne misli, a Dječak je pokušavao da se održi na ivici zahuktalog točka.

- Je li to strah od Smrti, Dječčače? – pitale ga Crne Ptice krvavih krila.

- Nije mene strah Smrti. Strah je mene dugo i bolnog umiranja...Onih trenutaka kad sve znaš, a ne možeš ni sebi ni drugima pomoći. Neka se samo ovo smiri i nastavi životni tok, a za jednog Dječčaka manje – više... - govorila je Ravnodušnost.

- Treba još malo izdržati, pa će sve biti gotovo.

Osjećao je bol u grudima i pokušavao odrediti težinu i porijeklo, ali nije uspio. Ostalo mu je samo da se prepusti toku događaja.

- To je tebe Smrt pohodila, Dječčače... - ključao je Strah.

Uvijek je na Smrt gledao kao na nešto nestvarno, strano i daleko, što se njemu i njegovim nikako ne može desiti. Kad je žalio druge ta žalost je bila površna i nestvarna, čak i neiskrena. Vidio je to i kod drugih: pričaju o nečijoj smrti, pa onda okrenu na druge teme, kao da žele što prije da zaborave ono što su malo prije pričali.

Da zaboravi Smrt razmišljao je o Životu.

Čudno je to:

Kad odzvanjaju posljednji trenuci Života čovjek tek tada osjeti njegovu ljepotu Bukne spoznaja kao kad si bolestan, pa shvatiš cijenu zdravlja. A kad bolest prođe, brzo je zaboraviš.

- To je kao kad dođu stranci na našu rijeku, pa se dive njenoj ljepoti. A mi domaći se čudimo: rijeka kao i svaka rijeka!

- Samo da sve bude gotovo, pa ma kakav kraj bio – uskakala je ravnodušnost.

- A niko ne spominje mene. Gdje sam tu ja? – bunio se Strah.

- Da mi je znati šta se desilo sa Sestrom. Šta će mi otac kazati...

Pokušavao se uspraviti i kazati drugima da ništa ne brinu, da je on dobro,

biće dobro,

sigurno,

to je samo trenutak klonuća,

znaju to svi kako je to...

... ali su se riječi gubile i nestajale u grmljavini.

- Treba ustati i nastaviti Život.

U inat Smrti.

Prkositi svima.

To je suština postojanja...

Treba nečim zatvoriti rane i zaustaviti krvarenje. Tako se može produžiti Život.

- Bježite od mene Crne Ptice krvavih krila!

- Dobro je sve dok razmišljam. Čovjek je živ sve dok razmišlja.

- Razmišljati – znači živjeti.

- Osjećati – znači živjeti.

- Držati se za točak – znači živjeti.

Treba samo dovesti u sklad sve stvari u sebi i oko sebe, pa nastaviti živjeti

Pokušavao je smiriti grč i spoznati šta se dešava.

- Koliko toga čovjek vidi i spozna onda kad mu spoznaja više ništa ne koristi!

Htio je da sačuva mir, ali se tijelo otimalo i bunilo, pa mu je bilo neprijatno. Leži, a pomjera se. Ne može ni kontrolisati ni vlastito tijelo.

- Šta ako me drugi gledaju?

- Bježite od mene Crne Ptice krvavih krila!

- Koliko čovjek ima u sebi krvi kad tako dugo iskače u mlazevima?

Osjećao je kako ga neko podiže i pokriva.

Ličio je na bijeli mramorni kamen, hladan i nepokretan,

usred buke,

grmljavine,

pometnje.

Sasvim različit od ostalih.

Čuo je iskidane riječi, ali nije shvatio njihovo značenje,

vidio sjenke,

a nije prepoznao njihova lica.

Izgubili su ljudski oblik

formu

i obilježja.

Kao da nisu ljudi sa ovoga svijeta.

- Važno je da čovjek sve shvati i prihvati...

- sokolila ga je Ravnodušnost..